

REMISSYTTRANDE

2013-11-21

Handledning för naturvårdande skötsel av skog och andra trädbärande marker

Sveaskogs generella synpunkter

Styrkor

- Sveaskog anser att det är mycket bra att Skogsstyrelsen lyfter fram detta viktiga ämne och att inledningen så tydligt tar ställning till behovet av Naturvårdande skötsel i den svenska skogen.
- Sveaskog anser att förklaringen till varför Naturvårdande skötsel är viktigt beskrivs på ett pedagogiskt och relevant sätt.
- Sveaskog anser även att den avslutande beskrivningen om 8-stegsmodellen är en bra och praktisk principbild av hur man kan tänka när man arbetar med urval och målbilder för bestånd med naturvårdande skötsel.

Svagheter och förbättringsområden

- Sveaskog anser att det behövs vissa kompletteringar kring skogsbruk och naturvård av idag för att handledningen skall beskriva hyggeslandskapet och nulägesbilden av skogslandskapet på ett relevant sätt.
- Sveaskog anser även att definitionerna av de begrepp som används borde ses över för att mer stämma överens med de begrepp som redan används inom detta område idag.
- Sveaskog anser även att det är av största vikt att synen på nyckelbiotoper som omöjliga att nyskapa, förändras i handledningen.
- En annan fråga man kan ställa sig är om detta är en handledning till naturvårdande skötsel? eller om det mer är ett internt ramdokument för Skogsstyrelsens inställning eller för arbetet med att lyfta dessa frågor hos egen personal. Det kanske mer är den avslutande 8-stegsmodellen tillsammans med valda delar av inledningen som utgör grunden för en handledning av mer officiell karaktär.

Sveaskogs riktade synpunkter på olika delar av texten

Stöd för den svenska modellen - Sid 7 andra stycket

Här skriver Skogsstyrelsen att - Detta kräver en radikal och snabb omställning av skogsbrukets metoder.

Sveaskog anser istället att Skogsstyrelsen skall ställa sig bakom den svenska modellen och uttrycka – av vi måste både göra mer och bättre om vi skall lyckas nå generationsmålen.

Begrepp Sid 9 figur 1

Återskapande används redan idag som begrepp inom begreppet naturvårdande skötsel och borde därför helt och hållet täckas av begreppet – annars uppstår en begreppsförvirring.

NS-begreppet Sid 10 – de tre punkterna.

Att inom ramen för naturvårdande skötsel särskilja på att t.ex. nyskapa brandfält och att vårda och restaurera befintliga värden är för oss främmande. Vi har istället i många år använt naturvårdande skötsel som en huvudrubrik och där under klassat åtgärderna med andra beskrivande begrepp exempelvis bevarande och restaurering.

NS i en miljö med höga naturvärden har vi klassat som - *Bevarande* - dvs. nyckelbiotoper och naturvärdeslokaler

NS i en miljö som har ekologiska förutsättningar idag men inte nått höga naturvärden än har vi klassat som – *Restaurering* - Vi har sedan klassat dessa skogars - **Ekologiska leveranstid** - genom att ange från vilket stadie restaureringen utgår ifrån dvs.

- Skog i slutavverkningsålder
- Skog i gallringsålder
- Skog i röjningsålder
- Kalmarek – dvs. här börjar man helt från början – en form av nyskapande

Nyskapande Sid 11 sista stycket

Alldeles för kategoriskt skrivet. Skriv istället att man bör välja platsen extra noga vid valet av platser för nyskapande. OBS nyskapande sker ständigt i ett naturlandskap. Både bäver och brand nyskapar ofta naturtyper på beståndsnivå dvs. brandfält, lövbrännor och svämskogar. – miljöerna som skapas är inte att betrakta som nya på landskapsnivå – men de är det ofta för det enskilda beståndet.

Bilden av hyggeslandskapet Sid 12

Här ger Handledningen en ofullständig bild av naturvärden i hyggeslandskapet. Sveaskog anser att Skogsstyrelsen inte bör beskriva verkligheten med bara negativa "glasögon" utan att man också måste lyfta in helhetsbilden från skogslandskapet idag. Stycket måste därför kompletteras med ett tydliggörande av arbetet med skydd, frivilliga avsättningar och generell naturhänsyn som pågått de senaste 20 åren. För dessa delar av den svenska skogen är också en del av mosaiken i hyggeslandskapet.

Naturvårdsbegrepp Sid 13

Använd inte röjning och gallring som begrepp för naturvårdande skötsel med tanke på att begreppen är så historiskt kopplade till produktionsåtgärder. Sveaskog föreslår istället att man använder begreppet utglesning. Sen kan man lägga till om det är utglesning i en skog i röjningsålder eller utglesning i en skog i gallringsålder. Utglesning är mycket mer neutralt och man undviker risken för missförstånd.

Orsaker till biologiska mångfaldens problem Sid 14

Här borde fyra nya punkter in dvs.

- Ett fragmenterat skogslandskap med för lite avsatta skogar inom stora delar av det svenska skogslandskapet
- Bristen på skötsel i redan avsatta skogar med tall och lövskogsmål
- Bristen på naturliga störningar – t.ex. återkommande bränder och nya bäveröversvämningar.
- Lång ekologisk leveranstid även i de fall där naturvårdsbeslut tagits som syftar till att skapa och utveckla skogar med höga naturvärden.

Utdöendeskuld – kontra invandringspotential sid 15

Här bör tydliggöras att även motsatsen gäller dvs. att när vi avsatt naturreservat, ekoparker och frivilliga avsättningar i en relevant skala tillsammans med funktionell naturhänsyn vid avverkning så finns en i tiden förskjuten invandringspotential innan arterna/populationerna reagerar på den positiva och succesiva förändringen av naturen. Vi lever därmed i en värld där vi har både utdöendeskuld och en invandringspotential sida vid sida i skogslandskapet.

Allt är inte beroende av död ved Sid 15

Denna text ger bilden av att död ved är en liten sak för biologisk mångfald vilket inte alls stämmer när det gäller rödlistade arter – här är den döda veden central enligt artdatabankens siffror. Dessutom är mängden rödlistade arter som utnyttjar högstubbar med hård död ved trots allt relativt stort – Linde m.fl. Sveaskog anser att det vore bättre att beskriva dagens arbete med död ved positivt för att sedan lägga till att det också är av största vikt att död ved även får bildas på annat sätt t.ex. genom självgallring och svampangrepp i avsatta skogar.

Myten om alltings återkomst och skogens läkningsförmåga Sid 16

Detta är en mycket stor fråga och Skogsstyrelsen har säkert rätt när det gäller vissa kvaliteter i skogen – dvs. att det kommer att ta lång tid att återfå arter knutna till dessa. Men motsatsen som visar på artgrupper med snabba positiva reaktioner på återskapande – är påfallande vid studier av andra artgrupper. Det hade lika gärna gått att skriva en rubrik om Myten om kontinuitetens stora betydelse och naturens svåra läkeförmåga och ge många exempel på detta från naturens värld. Sveaskog tycker därför att denna text bör balanseras med utgångspunkt från båda dessa perspektiv.

Original och sentida kopior sid 17

Att generellt säga att nyckelbiotoper inte kan nyskapas är enligt Sveaskogs mening fel då flera av nyckelbiotoperna är sådana miljöer som bildas efter störningar t.ex. bränder och översvämningar. Även flera andra naturtyper kan nyskapas t.ex. rika ädellövskogar från granodlingar på kalkrik mark. Eller en lövbränna från en naturskog med gran. Det kommer att ta tid att få med sig hela artstocken – men successivt kommer en anseilig mängd arter – även hotade - att vandra in till en sådan skog. Sveaskog anser att nyckelbiotoper kan nyskapas och att texten bör ändras.

Vad är möjligt och vad är inte möjligt att återskapa Sid 18

Sveaskog anser att det är viktigt att denna fråga inte beskrivs så kategoriskt. Det är inte bara svart eller vitt. Många miljöer som återskapas kommer ändå få höga naturvärden som successivt ökar ju längre tiden går. Sveaskog anser att texten bör ändras så att den mer handlar om leveranstiden – dvs. allt går att skapa men det tar olika lång tid.

Återskapande Tabell 1 Sid 19

Sveaskog anser att tabellen skall ändras så att det tydligare framgår att det mesta kan återskapas om man är på rätt plats och tiden får verka till fördel för naturen.

Flertusenårigt perspektiv Sid 21-23

Denna del beskriver att vissa marksvampar och vissa skogsbestånd kan ha en mycket lång beståndshistoria. Den blir dock relativt dominerande i handledningen samtidigt som dessa perspektiv inte krävs i samma utsträckning för andra artgrupper.

Steg 5 Sid 59

Eftersom det handlar om skog när det gäller att klassa hur brådskande en åtgärd är så anser Sveaskog att tidsskalorna borde förlängas dvs. att även 11-20, 21-30 osv upp till minst 50 år kommer med i klassningen.

Sen kan det vara klokt att ange även bedömd intervall för skötseln eller i alla fall bedömd tid för nästa åtgärd.

Sveaskog Förvaltnings AB (publ)

Herman Sundqvist
Skogschef

Stefan Bleckert
Naturvårdschef